

Høringsutkast,
Fylkesutvalet
6. september 22

Kultur bygger samfunn- handlingsprogram 2023-2026

Regional plan kultur, idrett og frivillighet 2023 – 2035, Vestland, del 3

Vestland
fylkeskommune

Innhald

Innhald	2
Handlingsprogram 2023 - 2026	3
Visjon	4
Overordna mål	4
1. Vestland - ein leiande region.....	6
2. Berekraft	7
3. Demokrati, deltaking og mangfald.....	8
4. Verdiskaping	9
5. Kunnskapsbygging og kunnskapsdeling.....	10

Handlingsprogram 2023 - 2026

«Kultur bygger samfunn» – regional plan for kultur, idrett og frivillighet er ein plan for heile fylket. Denne regionale planen varar frå 2023 – 2035.

Ein slik regional plan skal vere ein plan for heile det breie kulturfeltet: Frivillige lag og organisasjonar, idretten og friluftslivet, profesjonelt og frivillig kunst- og kulturliv, institusjonar og verksemdar. Planen skal også vere relevant for det offentlege, og er retningsgjevande for statleg, fylkeskommunal og kommunal planlegging og verksemd, jf. plan- og bygningsloven.

Realiseringa av planen er eit felles ansvar for staten, fylkeskommunen, kommunane og sivilsamfunnet.

Det er også utarbeidd ein del 2 - Aktør- og fagplan. Den skal bidra til å realisere dei overordna måla, delmåla og strategiane innanfor dei ulike fagområda. Det skal i 2023 utarbeidast eigne relevante strategiar og tiltak innan det einskilte fagområde, som eit supplement til dette handlingsprogrammet.

Handlingsprogrammet skal peike på korleis visjonen og måla i planen skal realiserast. Det skal gi retning og forplikte partnerane i fylket for å nå måla.

I dei tolv åra planen gjeld vil samfunn og rammevilkår vere i stadig endring. Planen skal gje rom for å fange opp endringar, moglegheiter og nye utfordringar.

Visjon, overordna mål, mål og delmål gjeld for heile planperioden. Strategiane i dette handlingsprogrammet gjeld for 4 år, og skal rullerast etter dette.

Visjon

Kultur bygger samfunn

Overordna mål

Fridom og høve til å skape, oppleve og delta

Planen har 5 satsingsområde;

Ein leiande region

Mål: Vestland skal vere eit leiande kulturfylke.

Berekraft

Mål: Kulturen i Vestland skal vere pådrivar for sosial, miljømessig og økonomisk berekraft.

Demokrati, deltaking og mangfald

Mål: Vestland skal vere eit ope, inkluderande og mangfaldig samfunn med låge barrierar for deltaking.

Verdiskaping:

Mål: Kulturen skal vere fri og uavhengig, og utvikle Vestland med kreativ kraft.

Kunnskapsutvikling og kunnskapsdeling:

Mål: Kunnskap skal vere grunnlaget for ei systematisk og planmessig kulturutvikling.

1. Vestland - ein leiande region

Strategiar 2023 – 2026		
Mål:	Vestland skal vere eit leiande kulturfylke.	
Delmål:	1. Vestland skal ha eit profesjonelt kunst- og kulturliv på høgaste nivå.	1. <i>Utvikle eit variert tilbod av aktivitetar og moglegheiter i Vestland.</i> 2. <i>Sikre tilgang til opplevingar av profesjonell kultur i heile fylket.</i> 3. <i>Styrke eit godt utval av institusjonar og eit kulturtilbod av høg kvalitet nasjonalt og internasjonalt.</i>
	2. Vestland skal gjennom kulturelle kraftsenter bygge vidare på, og utvikle regionale kvalitetar og ressursar.	1. <i>Vestland skal styrke si leiande rolle ved å satse på og utvikle kulturelle kraftsenter.</i>
	3. Ein solid kulturell grunnmur og samarbeid mellom profesjonelle og frivillige aktørar, private og offentlege partar skal vere grunnlaget for satsing på topp og breidde.	1. <i>Den kulturelle grunnmuren vert styrkt i alle kommunar som grunnlag for ei brei kultursatsing og for å bygge opp spisskompetanse og topp.</i> 2. <i>Styrke moglegheitene for å kunne utdanne seg i og leve av kultur, idrett og frivilligheit i Vestland.</i>
	4. Vestland skal ha ein sterk kulturell infrastruktur i heile fylket, der opne og inkluderande kulturarenaer skal vere fundamentet for eit mangfaldig tilbod av aktivitetar med moglegheiter for alle.	<i>Styrke infrastrukturen gjennom:</i> 1. <i>auka samarbeid mellom aktørane</i> 2. <i>berekraftig utvikling av møteplassar og arenaer</i> 3. <i>stimulere til eit variert utval av kunst og kulturinstitusjonar innan heile feltet</i> 4. <i>profesjonelle aktørar innan det frie feltet i heile fylket</i> 5. <i>ein sterk frivillig sektor</i> 6. <i>eit godt samarbeid om kunnskapsproduksjon og -deling.</i> 7. <i>Gode arenaer tilpassa behov og bruk i alle kommunar.</i>
	5. Ein offensiv kulturpolitikk på alle tre forvaltningsnivå, med relevante verkemiddel, økonomi og planar, skal støtte opp om initiativ og satsingar i kulturlivet.	1. <i>Sette dagsorden for relevante tema nasjonalt og regionalt.</i> 2. <i>Styrke nettverk og kompetansedeling i heile fylket.</i> 3. <i>Støtte initiativ og satsingar i kulturfeltet gjennom målretta kulturpolitikk.</i>

2. Berekraft

Strategiar 2023 – 2026		
Mål:	Kulturen i Vestland skal vere pådrivar for sosial, miljømessig og økonomisk berekraft.	
Delmål:	1. Samarbeid, kunnskapsdeling, formidling og dialog skal fremje berekraft.	1. <i>Utvikle sterke og kunnskapsrike miljø med ulike kunnskap om berekraft og kultur.</i>
	2. Kulturlivet skal redusere eige klimaavtrykk gjennom bevisst planlegging og gjennomføring av aktivitetar og tiltak.	1. <i>Sette miljø- og klimautfordringane på dagsorden i det breie lag av befolkninga.</i> 2. <i>Stille krav til at kultursektoren leverer på klimamåla, og nyttar dette som ei positiv kraft i verdiskapinga.</i> 3. <i>Samhandle slik at ein skapar møteplassar, innovative samarbeidsmodellar og kompetansebygging mellom ulike aktørar for å ivareta og utvikle kultursektoren i eit berekraftsperspektiv.</i>
	3. Eit demokratisk og inkluderande kulturliv med låg terskel for deltaking skal vere ein ressurs for å utvikle berekraftige og mangfaldige lokalsamfunn.	1. <i>Gjere mangfaldet i kultur- og natur til ein ressurs i eit berekraftig samfunn.</i> 2. <i>Bygge arenaer for kunnskap, formidling og samtale om berekraft.</i> 3. <i>Aktivt bruke og formidle tradisjonsboren kunnskap og kompetanse til ombruk, nybygg og rehabilitering av bygg og anlegg som del av sirkulærøkonomien.</i>
	4. Ei god forvaltning av kultur og naturarven skal vere grunnlag for sosial, miljømessig og økonomisk berekraft.	1. <i>Finne løysingar i møte med klimaendringar som utfordrar forvaltinga av kulturmiljø og kulturminne.</i> 2. <i>Bruke kulturlandskap og skjøtsel som verkemiddel for berekraft.</i> 3. <i>Sikre god forvaltning av natur og friluftslivsområder i Vestland.</i>
	5. Vestland skal ha ein berekraftig kulturell infrastruktur.	1. <i>Utvikle infrastruktur som er sosialt berekraftig, og med innhald som er relevant og viktig for innbyggjarane i Vestland.</i> 2. <i>Implementere «Grønt vegkart» for kultursektoren.</i>

3. Demokrati, deltaking og mangfald

Strategiar 2023 – 2026		
Mål	Vestland skal vere eit ope, inkluderande og mangfaldig samfunn med låge barrierar for deltaking.	
Delmål	1. Vestland skal gi innbyggjarane høve til å tileigne seg, påverke og utvikle kulturen i eigen region.	1. <i>Legge til rette for at alle skal kunne delta, gjennom universell utforming, arbeid med haldningar og tilbod som utjamnar sosioøkonomiske og kulturelle forhold.</i>
	2. Alle som ønskjer det skal kunne ta del i meningsfull aktivitet. Eldsjeler og initiativ skal blomstre i lokalsamfunna i Vestland.	1. <i>Utvikle relevante verkemiddel både i offentleg og privatsektor som styrker eit variert tilbod innan kultur og frivillig aktivitet, med prioritet for born, unge, eldre og særskilde grupper.</i>
	3. Kultur, idrett og frivilligheit skal bygge på likeverd og mangfald, forebygge utanforskap og medverke til inkludering.	1. <i>Sette særleg fokus på utanforskap i engasjement og samfunnsdeltaking gjennom å spisse midlar inn mot deltaking, universell tilrettelegging og alders- og funksjonsvenlege samfunn.</i>
	4. Det offentlege skal legge til rette for opne og inkluderande plattformer og arenaer	1. <i>Utvikle gode møtepunkt mellom forvaltning og det breie kulturlivet.</i> 2. <i>Utvikle arenaer for brei ytring og meningsmangfald.</i> 3. <i>Skape gode møteplassar gjennom styrking av det kommunale tenestetilbodet (den kulturelle grunnmuren).</i> 4. <i>Utvikle tilskotsordningar som støtter opp om arenavikling og møteplassar..</i> 5. <i>Styrke samhandling og nettverksarbeid</i> 6. <i>Søkje felles løysingar og sambruk på tvers av aktivitetar innan kultur, idrett og frivilligheit.</i>
	5. Kulturfeltet skal vere ein arena og pådrivar for ytringsfridom gjennom lågterskel møteplassar som fremjar toleranse og meningsdanning.	1. <i>Senke tersklane for å delta på tvers av geografi, kulturbakgrunn økonomi og alder, både på formelle og uformelle arenaer.</i> 2. <i>Gje rom for andre og nye røyster og søkje større breidde i uttrykk og deltaking.</i>
	6. Vestland skal utviklast gjennom sterk samhandling og nettverksarbeid på tvers i kulturlivet og med andre samfunnssektorar	1. <i>Utvikle og styrke kunnskapsklynger på tvers av fagfelt og med relevans for ulike aktørar i fylket.</i>

4. Verdiskaping

Strategiar 2023 – 2026		
Mål	Kulturen skal vere fri og uavhengig, og utvikle Vestland med kreativ kraft.	
Delmål	1. Kulturell verdiskaping i Vestland skal bygge på profesjonalitet, samvirke og innovasjon.	1. <i>Styrke kultur som innovativ drivkraft.</i> 2. <i>Heile Vestland skal takast i bruk i den kulturelle verdiskapinga, på naturen sine premissar.</i> 3. <i>Utvikling og bruk av ny teknologi skal gå hand i hand med bygging av kreativ kraft.</i> 4. <i>Verdiskaping gjennom klynger og samarbeid mellom enkeltpersonar/eldsjeler skal utnytte komplementær kunnskap, der by og land kan utfylle kvarandre.</i>
	2. Kultur- og naturarven i Vestland skal vere basis for verdiskaping.	1. <i>Kulturlivet skal ta sin del av ansvaret for å nå berekraftsmåla.</i> 2. <i>Styrke kulturlivet sin innovasjonskraft som bidreg til nyskaping.</i>
	3. Kulturelle kraftsenter som motor for kulturlivet skal styrke og vidareutvikle Vestland.	1. <i>Satsing på kulturelle kraftsentera som bidreg fagleg på sine områder regionalt, nasjonalt og internasjonalt.</i> 2. <i>Styrke og vidareutvikle kulturelle kraftsenter som motor i Vestland</i>
	4. Kommunane skal sikre gode vilkår for det lokale kulturlivet.	1. <i>Sikre levande og inkluderande lokalsamfunn i heile fylket.</i> 2. <i>Kommunane skal legge til rette for eit aktivt og levande frivillig kulturliv.</i> 3. <i>Den kulturelle grunnmuren skal styrkast som vekstgrunnlag for kulturlivet.</i> 4. <i>Kommunane skal medverke til at det er mogleg å skape og oppleve kunst på profesjonelt nivå.</i>
	5. I Vestland skal kunstnarar og kulturaktørar kunne arbeide og leve av verksemda si.	1. <i>Styrke det frie feltet gjennom fagleg nettverksarbeid og målretta verkemiddel på kommunalt og regionalt nivå.</i> 2. <i>Utfordre til fleire statlege verkemiddel.</i> 3. <i>Støtte opp under kulturell og kreativ næring i Vestland.</i>
	6. Kulturell verdiskaping skal styrkast gjennom satsing på utdanning av profesjonelle kunst- og kulturarbeidarar og gode nettverk for kunnskaps- og erfaringsdeling.	1. <i>Styrke samhandling og nettverksarbeid på tvers i kulturlivet og mot andre samfunnssektorar.</i> 2. <i>Styrke samhandling mellom kulturfeltet, forskning og utdanning, samt innovasjons- og næringssektoren.</i>

5. Kunnskapsbygging og kunnskapsdeling

Strategiar 2023 – 2026		
Mål:	Kunnskap skal vere grunnlaget for ei systematisk og planmessig kulturutvikling.	
Delmål:	1. Det skal leggjast til rette for forskning og kunnskapsutvikling i samarbeid mellom universitet og høgskule (UH)-sektoren, offentlig forvaltning og kulturlivet.	1. <i>Bruke forskning og kunnskapsutvikling som bidrag til god oppgåveløysing og politikkutvikling i kultursektoren.</i> 2. <i>Bygge eit heilskapleg kunnskapssystem som basis for utviklinga av kulturfeltet.</i>
	2. Finansiering av kunnskaps- og forskningsaktivitet i kulturlivet skal styrkast.	1. <i>Utfordre statlege aktørar til auka satsing.</i> 2. <i>Nytte regionale forskingsfond og statlege midlar til utvikling i Vestland</i>
	3. Det skal leggjast til rette for at kulturlivet søker kunnskap om eige fagfelt gjennom samarbeid og deltaking regionalt, nasjonalt og internasjonalt.	1. <i>Styrke tilgjengeleggjering og formidling av relevant og kvalitetssikra kunnskap.</i> 2. <i>Støtte og stimulere til deltaking på nasjonale og internasjonale kunnskapsarenaer.</i>
	3. I Vestland skal ein stimulere til nettverk, klynger og samhandlingsarenaer for kunnskapsdeling og -utvikling. Ei særleg styrking av fagmiljø som utviklar og systematiserer kunnskap innan kultur.	1. <i>Arbeide for eit felles kunnskapsløft på tvers av forvaltningsnivå og aktørar, m.a. ved å etablere kunnskapsklynger som går på tvers.</i> 2. <i>Vidareutvikle kunnskap som avgjerdsgrunnlag for kulturpolitikken på fylkeskommune- og kommunenivå.</i>

Aktør og fagdel

Aktør og fagdel skal bidra til å realisere dei overordna måla, delmåla og strategiane innanfor dei ulike fagområda.

Som eit supplement til dette handlingsprogrammet vil det i 2023 bli arbeida ut relevante strategiar og tiltak innan dei enkelte fagområda. Desse skal ein utarbeide saman med aktørane i dei ulike fagfelta.

vestlandfylke.no

